

Số: 111/2025/QĐST-DS

Quận 5, ngày 27 tháng 5 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN 5, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Linh Sương.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Đình Tùng Lâm – Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Bà Trần Thị Hồng Phương – Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 5 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết Việc dân sự thụ lý số 159/2024/TLST-DS ngày 07/10/2024, về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2025/QĐST-DS ngày 14 tháng 5 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Trương Quang M, sinh năm 1972

Địa chỉ: G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Ông Trương Vĩ M1, sinh năm 1975

Địa chỉ: G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh.

(Ông Trương Quang M, ông Trương Vĩ M1 vắng mặt – Có đơn xin vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo Đơn yêu cầu ngày 24/7/2024, các bản tự khai của người yêu cầu là ông Trương Quang M trong quá trình giải quyết việc dân sự:

Cha của bà Trương Lục Á là ông Trương Thạch C ngày 30/5/2016 theo Giấy trích lục khai tử số 186/TLKT-BS do Ủy ban nhân dân Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 31/5/2016. Mẹ của bà Trương Lục Á là bà Âu Thiệu Q chết ngày 12/3/2023 theo Giấy trích lục khai tử số 102/2023/TLKT-BS do Ủy ban nhân dân Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 14/3/2023. Ông Trương T và bà Âu Thiệu Q có 03 người con gồm bà Trương Lục Á, sinh năm 1963; ông Trương Quang M, sinh năm 1972 và ông Trương Vĩ M1, sinh năm 1975.

Bà Trương Lục Á bị bệnh tâm thần bẩm sinh, mất năng lực hành vi dân sự từ nhỏ được cha mẹ (khi còn sống) chăm sóc. Sau khi cha mẹ mất, ông Quang M là người tiếp tục chăm sóc, nuôi dưỡng cho đến nay và hiện ở chung với ông Quang M tại địa chỉ G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh. Bà Trương Lục Á sống độc thân chưa đăng ký kết hôn với bất kỳ ai và bà cũng không có bất cứ người con nào kể cả con ruột hay con nuôi.

Trong quá trình khám chữa bệnh tại địa phương, bà Trương Lục Á được kết luận là bị tâm thần theo Kết luận khám sức khỏe số 8734/TTPYTTKV-KKB của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố H. Nhận thấy, bà Trương Lục Á đã thành niên nhưng bị bệnh ảnh hưởng đến khả năng nhận thức, để thuận tiện cho việc gia đình chăm sóc và thực hiện các vấn đề dân sự liên quan, ông Quang M đề nghị Tòa án tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Trương Lục Á.

Đối với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 3065/KLGD ngày 25/4/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố H kết luận bà Trương Lục Á mất năng lực hành vi dân sự, ông Quang M đồng ý và đề nghị Tòa án căn cứ kết luận giám định để chấp nhận yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Trương Lục Á, sinh ngày 11/4/1963.

Vì lý do bận công việc nên ông Quang M đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự của Tòa án.

Tại các bản tự khai trong quá trình giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là ông Trương Vĩ M1 trình bày:

Ông Vĩ M1 là em ruột của bà Trương Lục Á, sinh ngày 11/4/1963 và trình bày về nhân thân, quá trình bị bệnh của bà Á, quá trình gia đình chăm sóc như phần trình bày của ông Quang M. Đối với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu số 3065/KLGD ngày 25/4/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố H ông Vĩ M1 thống nhất, không có ý kiến gì và ông Vĩ M1 đồng ý với yêu cầu của ông Quang M yêu cầu Tòa án tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Trương Lục Á.

Vì lý do bận công việc nên ông Vĩ M1 đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự của Tòa án.

Theo các tài liệu do người yêu cầu giải quyết việc dân sự cung cấp trong quá trình Tòa án giải quyết việc dân sự thì: Tại Đơn nhận xét ngày 18/3/2025 của ông Trương Quang M có ý kiến của Trưởng khu phố D, Phường A, Quận E có nội dung “Bà Trương Lục Á không làm chủ được hành vi, nói không rõ chữ, lúc nhỏ đã có dấu hiệu bị bệnh không phát triển não”; tại Đơn đề nghị nhận xét ngày 18/3/2025 của ông Trương Quang M có ý kiến của Trạm y tế Phường 11, Quận E có nội dung “Xác nhận bệnh nhân Trương Lục Á chẩn đoán bệnh: Chậm phát triển tâm thần (chẩn đoán của phòng khám T1), bệnh nhân được lập hồ sơ ngày 12/7/2023,

được lập hồ sơ quản lý, không điều trị tại địa phương”; tại Đơn nhận xét ngày 18/3/2025 của ông Quang Thoại V (sinh năm 1963) và Lý Vi N (sinh năm 1971) là hàng xóm của bà Trương Lục Á có nội dung “Trong quá trình sinh sống tại đây tôi nhận thấy bà Trương Lục Á nói không rõ câu chữ, đi lại khó khăn phải nhờ người dìu dắt. Lúc còn nhỏ bà Á sống với cha mẹ mọi sinh hoạt phụ thuộc vào cha mẹ chăm sóc nuôi dưỡng. Tôi được biết bà Á từ khi sinh ra đã có dấu hiệu bị bệnh, nhìn trông có vẻ bị tổn thương, không phát triển não”.

Theo Công văn số 7313/CAQ-QLHC ngày 25/12/2024 của Công an Q1 về việc cung cấp thông tin, tài liệu, lưu trữ có nội dung:

“Chưa phát hiện bà Trương Lục Á đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự về hành vi vi phạm pháp luật theo trình tự thủ tục tố tụng hình sự hoặc đang chấp hành theo bản án, quyết định của Tòa án có thẩm quyền kết án về một tội phạm đã thực hiện.”.

Tại phiên họp giải quyết việc dân sự,

Người đại diện hợp pháp của người yêu cầu giải quyết việc dân sự và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Thư ký phiên họp, người tham gia tố tụng từ khi thụ lý việc dân sự cho đến phiên họp giải quyết việc dân sự là đúng quy định; việc tuân theo pháp luật tố tụng của đương sự đã thực hiện đúng quy định tại các Điều 27, 35, 39, 48, 68, 69, 97, 366, 367 và 369 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; về nội dung đề nghị chấp nhận yêu cầu tuyên bố bà Trương Lục Á mất năng lực hành vi dân sự của người yêu cầu giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Căn cứ vào Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Trương Quang M yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Trương Lục Á, sinh ngày 11/4/1963, địa chỉ cư trú: G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh là người mất năng lực hành vi dân sự, Tòa án xác định đây là việc dân sự về “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.

Bà Trương Lục Á là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự

có nơi cư trú tại địa chỉ G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh nên việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Quận 5 theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.2] Về người tham gia tố tụng:

Về quyền yêu cầu giải quyết việc dân sự của người yêu cầu: Căn cứ Giấy khai sinh số 3941A/1963 đăng ký tại Ủy ban nhân dân Quận E ngày 16/4/1963, Giấy khai sinh số 135/KS1, Quyền 01 đăng ký tại Ủy ban nhân dân Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh ngày 28/9/1991, ông Trương Quang M là em ruột của bà Trương Lục A nên có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố bà A mất năng lực hành vi dân sự theo Điều 376 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về sự vắng mặt của người tham gia tố tụng: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có đơn đề nghị vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự của Tòa án. Căn cứ theo khoản 3 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt đương sự theo quy định.

[2] Về nội dung:

Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Trương Quang M tại Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 24/7/2024 với nội dung yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Trương Lục A, sinh ngày 11/4/1963, mất năng lực hành vi dân sự, thấy rằng:

Theo các lời khai của ông Trương Quang M, ông Trương Vĩ M1 thì bà Trương Lục A từ khi còn nhỏ đã bị chậm phát triển tâm thần, không phát triển bình thường; đến hiện nay mặc dù đã trưởng thành nhưng bà vẫn mắc bệnh về tâm thần dẫn đến ảnh hưởng khả năng nhận thức, không có khả năng tự chăm sóc bản thân.

Theo Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 3065/KLGD ngày 25/4/2025 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố H kết luận:

“Căn cứ Tiêu chuẩn chẩn đoán bệnh theo bảng phân loại Quốc tế về bệnh tật lần thứ 10 của Tổ chức Y tế Thế giới (ICD-10);

Căn cứ Thông tư số 23/2019/TT-BYT của Bộ Y ban hành ngày 28 tháng 8 năm 2019 quy định về Quy trình giám định pháp y tâm thần và Biểu mẫu sử dụng trong giám định pháp y tâm thần.

1.1. Về y học:

Đương sự bị Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng (F - ICD10).

1.2. Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi:

Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi dân sự”.

Theo khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ*

được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần...”

Do đó, dựa trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần nêu trên, có đủ cơ sở để xác định bà Trương Lục Â, sinh ngày 11/4/1963, căn cước công dân số 079163022155, địa chỉ: G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh, là người mất năng lực hành vi dân sự. Yêu cầu của ông Trương Quang M yêu cầu tuyên bố bà Trương Lục Â mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở và có căn cứ pháp luật nên được Tòa án chấp nhận.

[3] Quan điểm của đại diện Viện Kiểm sát nhân dân Quận 5 tham gia phiên họp là phù hợp nên được chấp nhận.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm; được trừ vào số tiền tạm ứng mà ông Trương Quang M đã tạm nộp là 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0036317 ngày 07 tháng 10 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh. Như vậy, ông Trương Quang M đã nộp đủ lệ phí.

[5] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo theo quy định tại Điều 371 và khoản 1 Điều 372 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, khoản 2 và khoản 3 Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015;

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án,

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Trương Quang M:

Tuyên bố: Bà Trương Lục Â, sinh ngày 11/4/1963; căn cước công dân số 079163022155 do Cục C1 cấp ngày 21/12/2021; địa chỉ thường trú: G N, Phường A, Quận E, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Trương Quang M phải chịu 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) được trừ vào số tiền tạm ứng mà ông Trương Quang M đã tạm nộp là 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0036317 ngày 07 tháng 10 năm 2024 của Chi cục Thi

hành án dân sự Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh. Như vậy, ông Trương Quang M đã nộp đủ lệ phí.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Trường hợp không có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự thì thời hạn được tính từ ngày người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết hợp lệ.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- VKSND TP. HCM;
- VKSND Quận 5;
- Chi cục THADS Quận 5;
- Cơ quan hộ tịch;
- Lưu: Hồ sơ, VP.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Lê Thị Linh Sương